

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4314205608
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4314205608.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobcu: I.. I. E., S., IČO: XX XXX XXX, so sídlom C. XX, XXX XX J. J., zastúpeného JUDr. Ľubomír Kaščák, advokátska kancelária so sídlom Horná 35, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovaným: 1/ R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom A.. C.. O.. E. XXX/X, XXX XX B., t.č. Z. L. E. P. X., 2/ C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, XXX XX B., 3/ J.. C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX B., všetci žalovaní zastúpení Mgr. Zsoltom Ördöghom, advokátom so sídlom Turecká 36, 940 23 Nové Zámky, o zaplatenie 2.226,66 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovaných 1/, 2/, 3/ proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 15C/158/2015-440 zo dňa 06.07.2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku I., v zamietajúcom výroku II. a vo výroku IV. o trovách odvolacieho konania **p o t v r d z u j e**.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o trovách prvoinštančného konania mení tak, že žalobca má voči žalovaným 1/, 2/, 3/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Levice (súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom č. k. 15C/158/2015-440 zo dňa 06.07.2020 výrokom I. žalovaným 1/ až 3/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1.677,13 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.677,13 eura od 14.04.2011 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, a výrokom II. vo zvyšku súd žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol tak, že výrokom III. žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a výrokom IV. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1/, 2/, 3/ spoločne a nerozdielne v celom rozsahu. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil s odkazom na ustanovenia § 39, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, § 533, § 544 ods. 1, 3, § 724, § 725, § 730 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 18 ods. 4, 5, § 24 ods. 1, 2, 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii (ďalej len „zákon o advokácii“), § 1 ods. 1, 2, § 2 ods. 1, 2, 3, § 12 ods. 1, 3, § 14 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 2 písm. a), b), ods. 3 písm. c), d), ods. 8, § 15 písm. a), b), § 16 ods. 1, 2, 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“). Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 2.226,66 eura s príslušenstvom, ako aj zmluvnou pokutou. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 13.03.2011 uzavrel so žalovaným 1/ zmluvu na poskytovanie právnej pomoci, na základe ktorej sa zaviazal zastupovať a obhajovať žalovaného 1/ ako klienta v trestnej veci. Žalobca sa zaviazal poskytovať právnu pomoc s tým, že podľa článku 1 tejto zmluvy mal žalovaný 1/ platiť advokátovi zmluvnú odmenu a úhrady v

zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z., pričom cena za poskytnutie právnej pomoci bola dojednaná zmluvne a to vo výške 190 eur za každý úkon právnej pomoci vrátane paušálnej náhrady, hotových výdavkov na telekomunikačné výdavky a miestne prepravné. Pri pracovných cestách žalobca používal svoje motorové vozidlo a žalovaný 1/ sa zaviazal uhradiť žalobcovi cestovné náhrady vo výške 0,70 eura za každý ubehnutý jeden kilometer jazdy, pričom v tejto sume bola zahrnutá aj náhrada za stratu času. Tiež sa žalovaný 1/ zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,1 % z dlhovanej čiastky za každý deň omeškania. Žalovaná 2/ a 3/ prehlásili, že pristupujú k tejto zmluve na strane žalovaného 1/ ako osoby so samostatnými obhajovacími právami, volia si žalobcu za obhajcu žalovaného 1/ v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: M.-XXX/M.-B.-XXXX, pričom pristupujú ku všetkým dlhom žalovaného 1/, ktoré vyplývajú z tejto zmluvy a platby ktoré doteraz zaplatili na účet žalobcu platili za žalovaného 1/. Žalobca písomným podaním zo dňa 23.10.2017 zobral svoju žalobu čiastočne späť, a to v časti zmluvnej pokuty v rozsahu 0,075 % denne zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplatenia, pričom žiadal len zmluvnú pokutu vo výške 0,025 % denne zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplatenia.

2. Vo veci samej rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 15C/158/2015-292 zo dňa 12.03.2018, proti ktorému žalobca podal odvolanie a odvolací súd uznesením sp. zn. 12Co/207/2018 zo dňa 31.03.2020 rozsudok zrušil v zamietajúcom výroku ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie po vrátení veci opätovne vo veci rozhodol a s prihliadnutím na názor odvolacieho súdu dospel k záveru, že je nesporné, že žalobca ako advokát v rámci svojej advokátskej činnosti uzavrel so žalovaným 1/ zmluvu na poskytovanie právnej pomoci, pričom takúto zmluvu žalovaný 1/ uzatváral ako fyzická osoba - nepodnikateľ s tým, že v zmysle článku V bod 5 zmluvy pristúpili k nej aj žalovaná 2/ a 3/ ako fyzické osoby nepodnikatelia. Medzi zmluvnými stranami tak vznikol právny vzťah, ktorý má spotrebiteľský charakter. S prihliadnutím aj na právny názor odvolacieho súdu strany sporu si v uvedenej zmluve dojednali platným spôsobom zmluvnú odmenu za poskytnuté právne služby vo výške 190 eur za 1 úkon právnej pomoci vrátane paušálnej náhrady a hotových výdavkov, pričom takto dojednaná odmena je v súlade s dobrými mravmi, a to vzhľadom na okolnosti, za ktorých bola predmetná zmluva uzatváraná. Je nepochybné, že žalovaní už v minulosti uzatvárali so žalobcom obdobnú zmluvu na poskytovanie právnych služieb, pričom boli dojednané obdobné zmluvné podmienky, a preto mali vedomosť o zmluvnej odmene, ktorú žiada žalobca za svoje služby. Okrem toho predmetná zmluva obsahovala aj porovnanie dohodnutej odmeny s tarifnou odmenou v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za jeden úkon právnej služby. Súd z predložených listinných dôkazov zistil, že žalobca vykonal v prospech žalovaného 1/ v súvislosti s trestnou vecou vedenou pod ČVS: M.-XXX/M.-B.-XXXX nasledovné úkony právnej služby - prevzatie zastúpenia zo dňa 09.03.2011, výsluch obvineného - žalovaného 1/ ako aj svedka S., ktorý sa uskutočnil dňa XX.XX.XXXX, výsluch obvineného zo dňa XX.XX.XXXX a tiež výsluch svedka T., výsluch svedka C., výsluch svedkyne Y., výsluch svedka S. a výsluch svedka J.. Okrem toho žalobca podal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 11.03.2011, návrh na vyšetrovanie duševného stavu svedka zo dňa 11.03.2011 a tiež sa zúčastnil na rozhodovaní Okresného súdu Levice dňa XX.XX.XXXX o vzatí žalovaného 1/ do väzby. Žalobca tiež podal v mene žalovaného 1/ sťažnosť proti uzneseniu o ustanovení znalca K.. L.. Celkovo tak žalobca vykonal 13 úkonov právnej služby v dôsledku čoho mu vznikol nárok na zaplatenie sumy 2.470 eur /13 úkonov x 190 Eur/1 úkon právnej služby/. Okrem toho vznikol žalobcovi aj nárok na cestovné náhrady vo výške 0,70 eura za 1 km jazdy, pričom v tom bola zahrnutá aj náhrada za stratu času. Súd preto dospel k názoru, že žalobcovi prináleží aj nárok na cestovné náhrady v celkovej výške 420 eur. Žalobcovi tak podľa názoru súdu vzniklo voči žalovaným právo na zaplatenie sumy 2.890 eur z titulu odmeny ako aj náhrad za poskytnuté právne služby, pričom bolo potrebné zohľadniť sumu 663,34 eura, ktorú žiadal žalovaný 1/ zúčtovať ako zálohu, ako aj sumu 549,53 eura, ktorá už bola žalobcovi právoplatným rozsudkom priznaná. Z uvedených dôvodov tak súd uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.677,13 eura.

3. Súd priznal žalobcovi aj nárok na úroky z omeškania, a to od 14.04.2011 do zaplatenia, pretože žalovaní sa dostali do omeškania s peňažným plnením z dôvodu, že svoj dlh mali zaplatiť najneskôr do 13.04.2011 a to s prihliadnutím na ustanovenie článku III. bod 8 zmluvy, podľa ktorého mali zaplatiť dlh najneskôr do 7 dní od vyúčtovania odmeny, pričom takéto vyúčtovanie bolo vyhotovené žalobcom dňa 28.03.2011 a dostalo sa do dispozičnej sféry žalovanému 1/ dňa 06.04.2011, kedy mu bolo doručené. Až od tohto dňa vzhľadom na spoločný záväzok žalovaných začala plynúť 7 dňová lehota na zaplatenie, pričom tá im uplynula dňa 13.04.2011 a nasledujúci deň sa dostali do omeškania s peňažným plnením.

4. Pokiaľ ide o uplatnenú zmluvnú pokutu vo výške 0,025 % denne zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplatenia, tak takáto pokuta, ktorá bola dojednaná vo výške 0,1% denne /článok III. bod 10 uzavretej zmluvy/ je neprijateľná zmluvná podmienka v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože jej výška dosahuje 36,50 % ročne v dôsledku čoho je neprimeranou sankciou vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu. Pokiaľ ide o argumenty žalovaných, že žalobca riadnym spôsobom nepostupoval v predmetnom trestnom konaní, resp. opravné návrhy urobil po uplynutí zákonných lehôt, tak vzhľadom na vyššie uvedené dôkazy v konaní nebolo preukázané, že by žalobca pri výkone svojej činnosti porušil svoje povinnosti advokáta. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaných, že zaplatili žalobcovi aj ďalšiu zálohu vo výške 1.000 eur, pričom ten túto skutočnosť popieral tak súd dospel k názoru, že žalovaní nepreukázali takéto tvrdenie, pretože z výpovede svedka V., ktorý bol vypočutý na pojednávaní nevyplýva, či v takejto výške bola zaplatená uvedená záloha. Okrem toho je potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že svedok je blízkym príbuzným žalovaných.

5. O trovách prvoinštančného konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP, pretože žalobca ako aj žalovaní mali v konaní len čiastkový úspech v konaní, pričom žalobca zaviniť čiastočne zastavenie konania, pretože zoberal svoju žalobu v časti uplatnenej zmluvnej pokuty späť bez uvedenia dôvodu, resp. nárok na zmluvnú pokutu mu bol zamietnutý z vyššie uvedených dôvodov. Žalobca mal tak úspech v súdnom konaní čo do sumy 2.226,66 eura, pričom žalovaní mali v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby týkajúceho sa zmluvnej pokuty resp. jej zamietnutia čiastkový úspech s tým, že vyčíslená zmluvná pokuta len ku dňu podania žaloby predstavovala podľa názoru žalobcu sumu 2.369,17 eura. Súd preto nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov prvoinštančného konania, pretože boli len čiastočne úspešní a ich úspech v súdnom konaní bol takmer rovnaký.

6. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 3 CSP, pretože žalobca bol úspešný v odvolacom konaní v celom rozsahu, súd priznal žalobcovi proti žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Proti tomuto rozsudku vo výroku I. a v súvisiacich výrokoch III. a IV. o trovách konania podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní navrhujúc, aby odvolací súd žalobu zamietol. Namietali nesprávne zistený skutkový stav. Ak súd bez akéhokoľvek presvedčivého odôvodnenia považoval za nedôveryhodné tvrdenia svedkov vo vzťahu k platbám za právne služby, ktoré boli vykonávané v hotovosti k rukám žalobcu, ide celkom zrejme o denegatio iustitiae. Žiadna právna norma totiž neustanovuje, že výpovede blízkych osôb majú menšiu vypovedaciu hodnotu než iné dôkazy. Žalovaní ako spotrebiteľia právnej služby nemali nikdy dostatok času na preštudovanie zmlúv o poskytovaní právnych služieb uzavretých medzi žalobcom a žalovanými a na možnosť ovplyvnenia obsahu už vôbec nie, uvedené nepochybne vyplýva z okolností, za ktorých došlo k uzavretiu zmlúv, čo je možné nepochybne považovať za tieseň. Ani pri jednej zmluve na poskytovanie právnej služby nemali možnosť žalovaní jej obsah nijako ovplyvniť, pričom samotná skutočnosť, že žalovaní museli vedieť, za akých podmienok poskytuje právne služby, nakoľko už žalobca žalovaného 1/ obhajoval v skoršej veci z roku 2010, ešte nemôže znamenať, že boli s podmienkami zmluvy riadne a včas uzrozumení. Žalovaní nemali dôvod študovať a analyzovať zmluvu a porovnávať jej ustanovenia s ustanoveniami vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov a ďalšími príslušnými právnymi predpismi. K uzavretiu pertraktovanej zmluvy došlo dňa 13.03.2011, teda v nedeľu pričom žiaden návrh zmluvy a to ani ústne prezentovaný zo strany žalobcu žalovaným až do momentu podpísania zmluvy nebol predložený. Časový priestor na žiaden prieskum cien advokátov vytvorený nebol. Žalovaní mali len možnosť akceptovať zmluvu ako celok alebo riskovať neuplatnenie práv žalovaného 1/, ku ktorým mohlo reálne dôjsť pre absenciu obhajcu ako práva znalého odborníka. Navyše je zjavné, že predmetnú zmluvu nemohli porovnať ani žalovaná 2/ a 3/, pretože podpisovali len zmluvu, na ktorej bolo obsiahnuté len pristúpenie k zmluve zo dňa 13.03.2011. V dôsledku absencie pasívnej legitímácie v konaní mal súd žalobu minimálne voči žalovaným 2/ a 3/ zamietnuť. Splnenie tejto procesnej podmienky, ktorá sa odvíja od platne uzavretého a účinného záväzku nebolo súdom náležite skúmané. Poukázali na to, že plnomocenstvo bolo udelené 09.03.2011 a teda týmto okamihom vznikla ústna zmluva o poskytovaní právnych služieb s tým, že na odmeňovanie sa tak mali nepochybne vzťahovať ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z. S týmito skutočnosťami sa súd nijako nezaoberal, na dôsledky z nich plynúce žiadnym spôsobom nereflektoval. Vo vzťahu k späťvzatiu sumy 900,75 eura žalovaní uvádzali, že za procesnej situácie, že čiastočný rozsudok prvoinštančného súdu zo dňa 12.03.2018 nadobudol právoplatnosť v časti výroku II., je a bolo nutné, aby súd rozhodol o tomto späťvzati a žalobu v tejto časti zastavil.

8. Proti tomuto rozsudku vo výroku I. v časti začatia plynutia nároku na úroky z omeškania, v zamietajúcom výroku II. a v súvisiacich výrokoch III. a IV. o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca navrhujúc rozsudok v napadnutých výrokoch zmeniť tak, že žalovaným 1/, 2/ a 3/ uloží povinnosť, aby do 3 dní od právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcovi sumu 1.677,13 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % p.a. zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplattenia, zaplatili žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 0,025 % denne zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplattenia, nahradili žalobcovi trovy prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne povinnosť ostatných žalovaných v rozsahu poskytnutého plnenia. Podané odvolanie odôvodnil s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f), a h), ods. 2 CSP. Výrok II. napadnutého rozsudku, že vo zvyšnej časti súd žalobu zamietá, je nejasný a nezrozumiteľný, lebo nie je z neho zrejmé, čo je zvyšná časť, v ktorej súd žalobu zamietá a nedá sa z neho vypočítať ani pomer úspechu a neúspechu v spore, na základe čoho je nepreskúmateľný aj výrok III. napadnutého rozsudku o náhrade trov konania. Odôvodnenie počiatku, od kedy súd prvej inštancie priznal žalobcovi úrok z omeškania, je vnútorne rozporné, keď na jednej strane súd správne uvádza, že podľa čl. III., bod 8. zmluvy na poskytovanie právnej pomoci uzavretej dňa 13.03.2011 mali žalovaní dohodnutú odmenu zaplatiť v lehote do 7 dní odo dňa jej vyúčtovania a nie až odo dňa doručenia vyúčtovania žalovaným. Žalobca vyhotovil vyúčtovanie v dňoch 28.03.2011 až 31.03.2011, kedy ho aj poštou odoslal všetkým trom žalovaným. Dňom nasledujúcim po vyúčtovaní začala plynúť 7-dňová lehota na zaplattenie vyúčtovanej odmeny, ktorá skončila dňa 07.04.2011 a dňom 08.04.2011 sa žalovaní dostali do omeškania. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporu sporné. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na zaplattenie zmluvnej pokuty vo výške 0,025 %, lebo v zmluve bola dojednaná vo výške 0,1 % denne, ktorú súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Prepočítavanie dennej sadzby zmluvnej pokuty na ročnú, či akúkoľvek inú časovú jednotku, je zavádzajúce. V zmluve si strany sporu dohodli dennú sadzbu, a preto súd musí posudzovať primeranosť dennej sadzby. Odvolací súd v bode 34. odôvodnenia zrušujúceho uznesenia č. k. 12Co/207/2018-379 zo dňa 31.03.2020 zaujal právny názor k zmluvnej pokute vo výške 0,1 % z dlhovanej čiastky za každý deň omeškania, ktorá nie je inak limitovaná. V predmetnom spore zmluvná pokuta ale limitovaná je, a to počtom dní omeškania. Neprimeranosť zmluvnej pokuty nemožno usudzovať z jej celkovej výšky ak je dôsledkom dlhodobého omeškania a s tým spojeným navyšovaním o inak primeranú „dennú sadzbu“ zmluvnej pokuty. V čase, kedy si strany dojednali zmluvnú pokutu, žalobca nemohol predpokladať, ako dlho budú žalovaní v omeškani so plnením svojich dlhov. Za vnútorne rozporný považoval právny názor odvolacieho súdu, že podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo však neplatí ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané, pričom obidva súdy zhodne uzavreli, že zmluva na poskytovanie právnej pomoci zo dňa 13.03.2011 bola individuálne dojednaná. Podľa názoru odvolateľa po individuálnom posúdení tohto konkrétneho prípadu s ohľadom na všetky jeho osobitosti, berúc do úvahy účel zmluvnej pokuty, nemožno dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 2,03666 eura za jeden deň omeškania považovať za neprijateľnú podmienku. Strany sporu individuálne a po vzájomnej dohode dojednali zmluvnú pokutu vo výške 0,1 % z dlhovanej čiastky za každý deň omeškania na zabezpečenie riadneho a včasného plnenia platieb odmien a náhrad žalobcovi. Žalobca žalovaným poskytol benefit v tom, že im odpustil časť dlhu (tri štvrtiny zmluvnej pokuty), keď podaním zo dňa 23.10.2017 vzal svoju žalobu čiastočne späť v časti o zaplattenie zmluvnej pokuty vo výške 0,075 % zo sumy 2.226,66 eura za každý deň omeškania od 08.04.2011 do zaplattenia. Za nekonzistentný a vnútorne rozporný považoval právny názor súdu prvej inštancie na neplatnosť dohody o zmluvnej pokute vo výške 0,1 % denne, keď ju v napadnutom rozsudku právne vyhodnotil ako neplatnú (neprijateľnú podmienku), ale konanie v časti o zaplattenie zmluvnej pokuty vo výške 0,075 % denne rozsudkom č. k. 15C/158/2015-292 zo dňa 12.03.2018 čiastočne právoplatne zastavil. Čiastočne zastaviť môže súd iba konanie o platne dojednanej zmluvnej pokute. Výrok III. napadnutého rozsudku považoval za nepreskúmateľný pre chýbajúce odôvodnenie obsahujúce úplný a preskúmateľný výpočet úspechu a neúspechu strán v spore. Žalobca mal vo veci samej, t. j. čo do žalovanej istiny, plný úspech a preto mu mal súd priznať plnú náhradu trov konania voči žalovaným. Súd prvej inštancie nijako neodôvodnil, prečo dopočítal výšku zmluvnej pokuty práve "len" ku dňu podania žaloby. Ako príslušenstvo si žalobca v podanej žalobe uplatňoval aj úrok z omeškania vo výške 9,0 % p.a. zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplattenia. Pre porovnanie úspechu a neúspechu v spore súd nemôže brať do úvahy príslušenstvo pohľadávky ani zmluvnú pokutu, ktorých konečná suma sa až do dňa úplného zaplattenia istiny nedá určiť a bude sa dať vypočítať až po úplnom zaplattení istiny. Do tohto dňa sa bude suma úroku z omeškania a zmluvnej pokuty každým dňom navyšovať. Dal do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 243/2007,

v ktorom Najvyšší súd SR dospel k názoru, že pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva, keďže (žalobca) príslušenstvo (úrok z omeškania) nevyčíslil vo svojej žalobe (samostatne), čo je možné aplikovať aj na zmluvnú pokutu.

9. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní uvádzajúc, že výrok II. napadnutého rozsudku je správny a súd nebol povinný vyčísliť časť žaloby, ktorú ako nedôvodnú zamietol, pričom súd zrozumiteľne odôvodnil svoje rozhodnutie vo vzťahu k tomuto výroku v bode 47. Vo vzťahu k vyjadreniu žalobcu k nepriznanej zmluvnej pokute poukázali na názor Krajského súdu v Nitre prezentovaný v rozhodnutí sp. zn. 12Co/207/2018 zo dňa 31.03.2020. Absolútne nesúhlasili so žalobcom ohľadom argumentácie vo vzťahu k oprávnenosti evidentnej značnej nerovnováhy v kontrakte. Mali za to, že je nepochybné, že tento kontrakt zo dňa 13.03.2011 nebol v žiadnom prípade dojednaný individuálne, nebol prezentovaný žiaden návrh na uzavretie, žalovaní nemali možnosť sa s obsahom ani len riadne oboznámiť a tento interpretovať pri jeho podpisovaní, nijako im zmluva a z nej vyplývajúce okolnosti vysvetlené neboli.

10. K odvolaniu žalovaných sa vyjadril žalobca uvádzajúc, že na odvolanie nie je daný ani jeden zákonný odvolací dôvod. Súd ustálil skutkový stav úplne a riadne a zistený skutkový stav správne a zákonne právne posúdil. Nesprávne právne posúdil len počiatok časového intervalu, za ktorý žalobcovi priznal úrok z omeškania, voči čomu žalobca podal odvolanie, na ktorom trvá. Žiaden zo žalovaných nikdy nezaplatil žalobcovi v hotovosti žiadnu platbu, o ktorej by im žalobca nebol vystavil príjmový pokladničný doklad. Negatívnu skutočnosť, ktorá sa nestala, nemožno preukázať žiadnym dôkazom. Všetci žalovaní ako spotrebiteľia právnej služby mali dostatok času na preštudovanie zmlúv o poskytovaní právnych služieb. Nekonali v žiadnej tiesni. Pasívna legitímácia žalovaných 2/ a 3/ je daná tým, že pristúpili k zmluve na poskytovanie právnej pomoci uzavretej medzi stranami sporu dňa 13.03.2011 a pristúpili ku všetkým jeho dlhom, ktoré vyplynú z tejto zmluvy. Dňa 09.03.2011 strany sporu uzavreli (druhú) ústnu zmluvu na obhajobu klienta a dohodli si rovnakú výšku zmluvných odmien a náhrad ako aj všetky ostatné náležitosti ako v predchádzajúcej zmluve uzavretej písomne dňa 04.09.2010 a túto ústnu zmluvu potvrdili písomnou formou dňa 13.03.2011. Odvolanie žalovaných neobsahuje žiadne substancované prostriedky procesného útoku ani procesnej obrany, ktoré by odvolací súd mohol riešiť.

11. K vyjadreniu žalovaných sa vyjadril žalobca uvádzajúc, že súd nebol natoľko naivný, aby akceptoval nepresvedčivú argumentáciu žalovaných a neisté, nepresné a rozporné výpovede svedka V.. Tí totiž očividne klamali v snahe stoj čo stoj sa zbaviť svojej povinnosti zaplatiť žalobcovi za riadne a včas poskytnuté právne služby zmluvné odmeny a náhrady. Žalobca výslovne poprel klamlivé skutkové tvrdenia žalovaných, že by mu zaplatili rôzne finančné čiastky v hotovosti bez vystavenia riadneho príjmového pokladničného dokladu, ktoré sú v rozpore aj s ich postojom v konaní vedenom na Okresnom súde v Leviciach pod sp. zn. 7C/142/2015, v ktorom takéto tvrdenia vôbec neuvádzali. Žalobca výslovne poprel klamlivé skutkové tvrdenia žalovaných, že by všetky ustanovenia zmluvy na poskytovanie právnej pomoci zo dňa 13.03.2011 nemali byť dojednané individuálne. Žalobca tvrdí, že všetky ustanovenia zmluvy na poskytovanie právnej pomoci boli medzi stranami sporu individuálne dojednané, ako to sami žalovaní písomne potvrdili v čl. V., bod 3. tejto zmluvy. Dojednaná zmluvná pokuta v pôvodnej výške bola primeraná s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Žalovaní nevyužili ani možnosť zložiť peniaze do solučnej úschovy na súde alebo u notára, čím by sa ich omeškanie zastavilo, a teda si boli vedomí, že ak platbu zadržiavajú protiprávne, nastúpia reparačné a sankčné účinky zmluvnej pokuty. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení nepostupoval podľa ustanovenia § 391 ods. 3 CSP, keď v jeho odôvodnení neuviedol, akú výšku zmluvnej pokuty by považoval za primeranú a z akých dôvodov.

12. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní zdôraňujúc, že nemali možnosť preskúmať zmluvu na poskytovanie právnych služieb predloženej im na podpis 13.03.2011, táto im vysvetlená nebola, nemali žiadnu možnosť túto ovplyvniť, zároveň neboli nijako poučení o výške odmeny žiadnym spôsobom. Písomná zmluva bola nepochybne podpísaná v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Dňa 09.03.2011 nebola dojednaná ani písomne, ani ústne, ani konkludentne žiadna odmena medzi stranami (ústne bola dojednaná iba zmluva o poskytovaní právnych služieb, avšak nie dohoda o odmene, a teda na úkony podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vykonané do podpísania písomnej zmluvy sa vzťahuje tarifná odmena podľa tejto vyhlášky).

13. K vyjadreniu žalovaných sa vyjadril žalobca uvádzajúc, že obsahuje nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie. Tvrdenia

žalovaných sú v priebehu celého súdneho konania nekonzistentné. Najskôr žalovaní klamali, že mali žalobcovi uhradiť rôzne sumy v hotovosti bez príjmového pokladničného dokladu. Žalobca výslovne poprel skutkové tvrdenia protistrany, že by mu ktorýkoľvek zo žalovaných zaplatil akúkoľvek sumu v hotovosti bez vydania riadneho príjmového pokladničného dokladu. Žalobca na vysvetlenie uvádza, že v prvom prípade poskytol žalovanému 1/ právne služby, za ktoré mu vznikol nárok na zmluvné odmeny a náhrady spolu za 3.566,66 eura a v druhom prípade spolu za 3.460 eur, t. j. v oboch prípadoch spolu za 7.026,66 eura. Žalobca tiež výslovne poprel skutkové tvrdenia protistrany, že by žalovaní nemali mať možnosť preskúmať zmluvu, táto im nemala byť vysvetlená, nemali mať možnosť túto zmluvu ovplyvniť, zároveň nemali byť nijako poučení o výške odmeny žiadnym spôsobom, písomná zmluva mala byť podpísaná v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Skutočnosť, že strany sa jednoznačne a zrozumiteľne dohodli na zmluvných odmenách a náhradách žalobcu ako advokáta vo výške po 190 eur za každý jeden úkon právnej služby, včítane paušálnej náhrady hotových výdavkov na telekomunikačné výdavky a miestne prepravné v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, je expressis verbis uvedená v čl. III., bod 2. zmluvy a v čl. III., bod 13. zmluvy. Podpísaním zmluvy žalovaní uznali svoj dlh čo do dôvodu a čo do výšky. Žalovaný 1/ v písomných odpovediach doručených Okresnému súdu Levice dňa 09.01.2018 na otázky súdu potvrdil, že "Je pravdou, že p. E. úkony od dňa 09.03.2011 do dňa 13.03.2011 vykonal. Pri výsluchoch si zaúčtoval 4 úkony, čo je síce zmluvne v poriadku ... cena za jeden úkon bola u žalobcu 190 eur". Žalovaný 1/ na pojednávaní konanom na OS Levice dňa 12. 03.2018 potvrdil, že "... sme sa dohodli, že (žalobca) bude brať 190 eur za jeden úkon". Skutočnosť, že sa nejednalo o vopred pripravenú (formulárovú) zmluvu potvrdil aj sám žalovaný 1/ na pojednávaní konanom na OS Levice dňa 12.03.2018: "pán žalobca neustále niečo upravoval v uzavretej zmluve (v jej návrhu) ... preto si upravil zmluvu".

14. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom, ktorý zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a po prejednaní veci rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny, a to vo výroku I., II. a IV. ako súvisiacom výroku, a súčasne v súvisiacom výroku III. zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

15. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

17. Podľa obsahu spisu sa žalobca podanou žalobou domáhal zaplata sumy 2.226,66 eura s príslušenstvom, ako aj zmluvnou pokutou. Takúto žalobu odôvodnil tým, že dňa 13.03.2011 uzavrel so žalovaným 1/ zmluvu na poskytovanie právnej pomoci. Žalovaná 2/ a 3/ prehlásili, že pristupujú k tejto zmluve na strane žalovaného 1/ ako osoby so samostatnými obhajovacími právami, pričom pristupujú ku všetkým dlhom žalovaného 1/, ktoré vyplynú z tejto zmluvy a platby ktoré doteraz zaplatili na účet žalobcu platili za žalovaného 1/. Žalobca písomným podaním zo dňa 23.10.2017 zobral svoju žalobu čiastočne späť, a to v časti zmluvnej pokuty v rozsahu 0,075 % denne zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplata, pričom žiadal len zmluvnú pokutu vo výške 0,025 % denne zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplata. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 15C/158/2015-292 zo dňa 12.03.2018 tak, že konanie v časti zmluvnej pokuty vo výške 0,075 % denne zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplata zastavil, žalovaným 1/ až 3/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 549,53 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 549,53 eura od 14.04.2011 do zaplata, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, a vo zvyšku súd žalobu zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Ostatné výroky (zastavujúcu a vyhovujúcu) napadnutého rozsudku v dôsledku absencie odvolania nadobudli právoplatnosť. O podanom odvolaní rozhodol súd prvej inštancie uznesením č. k. 12Co/207/2018-379 dňa 31.03.2020 tak, že napadnutý rozsudok v zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po vrátení veci súd prvej inštancie nariadil vo veci pojednávanie, na ktorom vykonal ďalšie dokazovanie a vo veci opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 15C/158/2015-440 zo dňa 06.07.2020 tak, že žalovaným 1/ až 3/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1.677,13 eura spolu s úrokom

z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.677,13 eura od 14.04.2011 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, a vo zvyšku súd žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1/, 2/, 3/ spoločne a nerozdielne v celom rozsahu. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobca i žalovaní 1/, 2/, 3/. Odvolanie právneho zástupcu žalovaných odvolací súd vyhodnotil ako podané v mene všetkých žalovaných, a to nielen s poukazom na skutočnosť vyplývajúcu z obsahu spisu, že žalovaní majú jedného spoločného právneho zástupcu, ale i na skutočnosť, že žalovaní tvoria v predmetnom spore nerozlučné spoločenstvo (§ 77 ods. 1 CSP).

18. Žalovaní v podanom odvolaní namietali správnosť vyhovujúceho výroku rozsudku, ktorým súd uložil žalovaným 1/, 2/, 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1.677,13 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.677,13 eura od 14.04.2011 do zaplatenia. Rovnako ako v predchádzajúcom podanom odvolaní voči rozsudku č. k. 15C/158/2015-292 zo dňa 12.03.2018 žalovaní namietali, že nemali nikdy dostatok času na preštudovanie zmlúv o poskytovaní právnych služieb, nemali možnosť obsah zmluvy ovplyvniť, poukázali na okolnosti, za ktorých došlo k uzavretiu zmlúv, ktoré považovali za tieseň. Samotná skutočnosť, že žalovaní vedeli, za akých podmienok poskytuje žalobca právne služby, ešte nemôže znamenať, že boli s podmienkami zmluvy riadne a včas uzrozmenejší. Žalovaní tiež namietali, že nemali dôvod študovať a analyzovať zmluvu a porovnávať jej ustanovenia s ustanoveniami vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov a ďalšími príslušnými právnymi predpismi. Časový priestor na žiaden prieskum cien advokátov vytvorený nebol. S uvedenými námietkami žalovaných sa odvolací súd zaoberal už v predchádzajúcom odvolacom konaní, pričom odvolací súd zotrváva na už skôr deklarovanom právnom názore. Doplňujúco k podanému odvolaniu žalovaných opätovne uvádza rovnaké skutočnosti, ktoré uviedol vo svojom predošlom rozhodnutí. Nemožno ustáliť, že by žalovaní uzatvárali zmluvu na poskytovanie právnej pomoci v časovej tiesni, pod tlakom a nemohli obsah uzatvorenej zmluvy ovplyvniť. Takéto tvrdenia žalovaní pred súdom nepreukázali. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný 1/ bol pred svojim výsluchom dňa XX.XX.XXXX vyšetrovateľom policajného zboru poučený o jeho práve zvoliť si obhajcu, aj o nároku na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu. Po tomto poučení žalovaný 1/ uviedol, že poučeniu porozumel a volí si za obhajcu žalobcu. Rovnako to žalovaný 1/ zopakoval i na výsluchu dňa XX.XX.XXXX. K uzatvoreniu zmluvy na poskytnutie právnej pomoci došlo dňa 13.03.2011, t.j. o E. dni neskôr, preto nemožno mať za to, že žalovaní boli v časovej tiesni a pod tlakom, kedy by sa v krátkom čase museli rozhodnúť pre služby žalobcu a nemali na výber zvoliť si prípadne iného advokáta, alebo porovnať služby a odmeny za služby u iných advokátov. V dôsledku začatého trestného konania a skutku, z ktorého bol žalovaný 1/ obvinený, mohli byť pod vplyvom stresu a strachu, no ich úsudok pri uzatváraní zmluvy časovou tiesňou ani nátlakom ovplyvnený nebol. Nakoniec sami žalovaní uviedli, že žalobcu si za advokáta vybrali, pretože žalovaného 1/ už zastupoval v inom trestnom konaní, čo naznačuje, že s ním mali pozitívne skúsenosti, inak by si jeho služby opätovne nezvolili. Žalobca v priebehu konania uviedol, že predmetná zmluva na poskytnutie právnej pomoci zo dňa 13.03.2011 vychádzala z už predtým uzatvorenej zmluvy so žalovanými na poskytnutie právnej pomoci zo dňa 04.09.2010, zmluvné podmienky žalovaní poznali už z tejto zmluvy, s ktorou boli žalovaní detailne oboznámení, poznali jej obsah a dojednanú zmluvnú odmenu, ktorá bola v oboch zmluvách totožná. Z uvedeného dôvodu nemožno prijať záver, že žalovaní nemohli ovplyvniť obsah zmluvy zo dňa 13.03.2011, a že pri podpise obsah zmluvy nepoznali. Nakoniec sám žalovaný 1/ uviedol, že žalobca obsah zmluvy pred jej predložením na podpis menil, z čoho vyplýva, že sa nejednalo o formulárový typ zmluvy, ktorej obsah nebolo možné ovplyvniť. Odvolací súd po vzhľadnutí uvedených dvoch zmlúv na poskytnutie právnej pomoci nachádzajúcich sa v spise konštatuje, že zmluvy obsahovali rovnaké ustanovenia, zmluvné podmienky a dojednania, jedinú, čo sa líšilo boli špecifikácie zaúčtovania zaplatenej zálohy 1.000 eur dňa 11.03.2011 a prehlásenie žalovaných 2/ a 3/, že pristupujú k zmluve a dlhom žalovaného 1/ voči žalobcovi. Nemožno sa tak stotožniť s námietkami žalovaných, že obsah zmluvy nepoznali, nemohli ho ovplyvniť a zmluvu uzatvárali v časovej tiesni pod tlakom. Čo sa týka námietky, že žalovaní nemali dôvod študovať a analyzovať zmluvu na poskytnutie právnych služieb a porovnávať jej ustanovenia s ustanoveniami vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a ďalšími príslušnými právnymi predpismi, odvolací súd uvádza, že štúdium a porovnávanie ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pri podpise zmluvy nebolo potrebné a ani sa to od žalovaných neočakávalo. Samotná zmluva na poskytnutie právnych služieb na prvej strane obsahovala dojednanie zmluvnej odmeny advokáta za poskytnuté služby vo výške 190 eur za každý úkon právnej služby a súčasne na ďalšej strane obsahovala poučenie, že tarifná odmena za jeden úkon právnej služby by predstavovala sumu 123,50 eura bez náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné. Žalovaní preto jednoduchým

prečítaním zmluvy mohli nadobudnúť vedomosť o podmienkach poskytnutia právnych služieb, pričom ich znalosť mali už z predošlého trestného konania, v ktorom žalobca žalovaného 1/ zastupoval a tie zostali nezmenené. Obsahom uzatvorenej zmluvy bola tiež tabuľka uvádzajúca dátumy, časy, predmety vykonaných úkonov a odmenu prislúchajúcu advokátovi, z ktorej jasne vyplýva výška zmluvnej odmeny a celková výška za dovtedy poskytnuté právne služby. Skutočnosť, že táto zmluva bola uzatvorená v nedeľu na uvedených skutočnostiach nič nezmení. Nie je pravdou, že žalovaní mali len možnosť akceptovať zmluvu ako celok alebo riskovať neuplatnenie práv žalovaného 1/, ku ktorým mohlo reálne dôjsť pre absenciu obhajcu v trestnom konaní, pretože žalovaný 1/ bol vyšetrovateľom policajného zboru poučený o jeho nároku na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu, a takisto mal možnosť si zvoliť iného obhajcu ako žalobcu. Rovnako nie je pravdou, že žalovaná 2/ a 3/ podpisovali len zmluvu, na ktorej bolo obsiahnuté pristúpenie k zmluve zo dňa 13.03.2011, pretože podpisy všetkých žalovaných sa nachádzajú na poslednej strane uzatvorenej zmluvy, a teda žalované 2/ a 3/ podpisovali priamo zmluvu na poskytovanie právnej pomoci zo dňa 13.03.2011. Pokiaľ žalovaní poukazovali na to, že plnomocenstvo bolo žalobcovi udelené dňa 09.03.2011 a teda týmto okamihom vznikla ústna zmluva o poskytovaní právnych služieb s tým, že na odmeňovanie sa mali vzťahovať ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z., s takýmto záverom sa odvolací súd nestotožňuje a opätovne odkazuje na už skôr uvedené právne závery týkajúce sa dojednania zmluvnej odmeny advokáta. Rovnako nedôvodné boli i námietky žalovaných týkajúce sa vyhodnotenia svedeckých výpovedí súdom, ku ktorým sa odvolací súd vyjadril už vo svojom predošlom rozhodnutí.

19. V súvislosti s námietkou žalovaných o danosti ich pasívnej vecnej legitímácie odvolací súd uvádza, že v predmetnom spore pasívna vecná legitímácia žalovaných je daná. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (navrhovateľ) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Žalovaný 1/ uzatvoril predmetnú zmluvu na poskytovanie právnych služieb so žalobcom, pričom žalovanému 1/ z tejto uzatvorenej zmluvy plynú určité povinnosti (predovšetkým povinnosť uhradiť odmenu za poskytnuté právne služby), žalovaný 1/ preto je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti vyplývajúcej z uzatvorenej zmluvy, čím mu svedčí i pasívna vecná legitímácia v spore. Žalované 2/ a 3/ pristúpili k predmetnej zmluve a ku všetkým dlhom žalovaného 1/, ktoré vyplynú z tejto zmluvy, preto aj u nich je pasívna vecná legitímácia v spore daná. Právnym následkom ich pristúpenia k zmluve je vznik ďalšieho záväzkového právneho vzťahu medzi žalovanými 2/ a 3/ a žalobcom, čo v konkrétnej veci znamená postavenie žalovaných 2/ a 3/ ako solidárnych dlžníkov spolu so žalovaným 1/ za dlhy vzniknuté na základe uzatvorenej zmluvy na poskytovanie právnych služieb.

20. Námietku žalovaných, že vo vzťahu k späťvzatiu sumy 900,75 bolo nutné, aby súd rozhodol o tomto späťvzati a žalobu v tejto časti zastavil, považoval odvolací súd za nedôvodnú, pričom opätovne poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutie, v ktorom predmetný procesný postup súdu už bol zdôvodnený. Odvolací súd nerozhodoval o pripustení čiastočného späťvzatia žaloby v tejto časti z dôvodu, že výrok, ktorým súd uložil povinnosť žalovaným zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 549,53 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 549,53 eura od 14.04.2011 do zaplata, nadobudol právoplatnosť. Žalovaní žalobcovi zaplatili v zmysle tohto právoplatného výroku priznaný nárok (spolu vo výške 900,75 eura), ktorý už nie je naďalej predmetom konania, a preto by rozhodovanie o čiastočnom späťvzati žaloby nebolo v súlade s procesnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku. Odvolací súd nemôže v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby zrušiť právoplatný výrok súdu prvej inštancie a ani konanie v tejto právoplatne skončenej časti zastaviť. Procesné ustanovenia mu postup podľa § 370 CSP umožňujú len v prípade neprávoplatného rozhodnutia, resp. neprávoplatnej časti konania.

21. Žalobca v podanom odvolaní namietal počiatok priznaného úroku z omeškania (od 14.04.2011), pričom mal za to, že odôvodnenie súdu v tejto časti je rozporné, pretože podľa čl. III. bod 8. zmluvy na poskytovanie právnych služieb uzavretej dňa 13.03.2011 mali žalovaní dohodnutú odmenu zaplatiť v lehote do 7 dní odo dňa jej vyúčtovania, a nie až odo dňa doručenia vyúčtovania žalovaným. Súd prvej inštancie nárok na úrok z omeškania žalobcovi priznal odo dňa 14.04.2011 do zaplata, pretože žalovaní sa dostali do omeškania s peňažným plnením z dôvodu, že svoj dlh mali zaplatiť najneskôr do 13.04.2011, a to s prihliadnutím na ustanovenie článku III. bod 8 zmluvy, podľa ktorého mali zaplatiť dlh najneskôr do 7 dní od vyúčtovania odmeny, pričom takéto vyúčtovanie bolo vyhotovené žalobcom dňa 28.03.2011 a dostalo sa do dispozičnej sféry žalovanému 1/ dňa 06.04.2011, kedy mu bolo doručené.

Podľa súdu prvej inštancie až od tohto dňa začala plynúť 7 dňová lehota na zaplatenie, pričom tá uplynula dňa 13.04.2011 a nasledujúci deň sa žalovaní dostali do omeškania s peňažným plnením. Odvolací súd sa s posúdením začiatku omeškania žalovaných so splatením dlhu súdom prvej inštancie stotožňuje, pretože v predmetnom vzťahu nemožno akceptovať výklad zmluvného dojednaní článku III. bod 8 zmluvy, ktorý by zakladal splatnosť dlhu žalovaných 7 dní od vyhotovenia vyúčtovania odmeny bez prihladenia na potrebu doručenia takéhoto vyúčtovania žalovaným. Takýto výklad tohto zmluvného dojednaní by bol v rozpore s dobrými mravmi podľa § 39 OZ, pretože by pripúšťal situácie, že žalovaní by sa dostali do omeškania so splatením svojho dlhu ešte predtým, ako by mohli o výške svojho dlhu objektívne nadobudnúť vedomosť dorúčením jeho vyúčtovania. Z tohto dôvodu je potrebné pri prijatí záveru o okamihu splatnosti dlhu prihladiť aj na doručenie vyhotoveného vyúčtovania, resp. od kedy sa dostalo do dispozičnej sféry žalovaných a tí mali možnosť sa o vyúčtovaní služieb a o výške odmeny advokáta dozvedieť, a od tohto dňa počítať splatnosť dlhu a následné omeškanie dlžníkov. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil, že až po dni 06.04.2011 začala plynúť sedemdňová lehota splatnosti vyúčtovanej odmeny advokáta, ktorá uplynula dňom 13.04.2011.

22. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

23. Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne, a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

24. Podľa § 545a Občianskeho zákonníka, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

25. Žalobca v podanom odvolaní tiež namietal právne posúdenie dojednanej zmluvnej pokuty, ktorá podľa jeho názoru nie je neprijateľnou podmienkou, pretože bola individuálne dojednaná. Odvolací súd už pri predchádzajúcom posudzovaní zmluvnej pokuty dospel k záveru, že sa jedná o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, pričom na tomto právnom názore i naďalej zotráva poukazujúc na ust. § 53 ods. 1, 2, 3 OZ, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

26. Odvolací súd nepopiera význam zmluvnej pokuty ani jej dojednaní, ale treba dbať aj na skutočný zmysel a cieľ inštitútu zmluvnej pokuty, ako inštitútu súkromného práva zvlášť pri osobitne chránených spotrebiteľských vzťahoch. V prejednávanom spore, v ktorom sa uplatňovaný nárok žalobcu odvíja zo spotrebiteľskej zmluvy, bolo potrebné podrobiť súdnej kontrole všetky zmluvné dojednaní majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa individuálne. Smernica rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami. Aj keď odvolací súd vo svojom predošlom rozhodnutí konštatoval, že uzatvorená zmluva na poskytovanie právnych služieb nebola formulárovou zmluvou a žalovaný 1/ pri dojednávaní niektorých ustanovení zmluvy mohol ovplyvniť jej obsah, z takéhoto konštatovania ešte nemožno vyvodiť právny záver, že dojednanie zmluvnej pokuty bolo dojednané individuálne. Každé jedno ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy je potrebné posudzovať samostatne a súdnej kontrole podrobiť samostatne, teda posúdiť či takéto dojednanie nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, s výnimkou ak by bolo dojednané individuálne (§ 53 ods. 1 OZ).

27. Odvolací súd sa preto stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý skúmal, či uplatnenie práva na zmluvnú pokutu v tomto konaní spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných

strán v neprospech spotrebiteľa, a či ním dochádza k naplneniu zabezpečovacej a kompenzačnej funkcie zmluvnej pokuty s ohľadom na dĺžku obdobia, ktoré od porušenia povinnosti žalovanými uplynulo. Pri tomto skúmaní bolo nutné prihliadať na všetky okolnosti danej veci ako výška zabezpečenej povinnosti, spôsob dojednania a výška zmluvnej pokuty, časový horizont zmluvnej pokuty, i ďalšie nároky, ktoré majú súvislosť s porušením povinnosti zabezpečenej zmluvnou pokutou (úroky z omeškania). Súd prvej inštancie preto správne skúmal, či práva spotrebiteľa neboli dojednaním zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy, čo zodpovedá výške zmluvnej pokuty 36,5 % ročne, porušené. Súd tiež skúmal individualitu dojednania tohto ustanovenia zmluvy. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že takéto dojednanie zmluvnej pokuty spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaných, pretože žalovaným ukladá povinnosť úhrady neprimerane vysokej sankcie pri neuhradení dluhu, a to vo výške 0,1 % denne, čo pri dlhšom časovom období predstavuje príliš vysokú čiastku, ktorá navyše ani nie je limitovaná určitou maximálnou hranicou. Toto dojednanie taktiež nie je možné ho považovať za individuálne dohodnuté v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dôkazné bremeno v preukázaní individuálneho dojednania zmluvného ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve spočíva na dodávateľovi, teda žalobcovi. V konaní pred súdom prvej inštancie žalobca nepreukázal, že dojednanie o zmluvnej pokute možno považovať za dojednanie individuálne. Aj keď súd dospel k záveru, že samotná zmluva nie je formulárového typu, žalovaný 1/ na porade s advokátom mohol do obsahu predmetnej zmluvy zasiahnuť, uvedené ešte neznamená, že aj samotné dojednanie o zmluvnej pokute bolo dojednané individuálne, a že žalovaní mali možnosť voľby jej prijatia alebo odmietnutia, resp. ovplyvnenia výšky zmluvnej pokuty. Aj vzhľadom na charakter dojednania a jeho začlenenia v texte zmluvy, mal súd za to, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne, pretože nebola výsledkom obojstranného dojednania zmluvných strán. Žalobca pred súdom nepreukázal, že zmluvnú pokutu so žalovanými osobitne vyjednával takým spôsobom, že žalovaní mali možnosť ovplyvniť už samotné stanovenie sankcie zmluvnej pokuty a tiež jej dojednanú výšku. Súd preto zmluvnú pokutu uplatnenú žalobcom správne považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Na uvedenom právnom závere nič nemení skutočnosť, že žalobca zobral žalobu v časti uplatnenej zmluvnej pokuty vo výške 0,75 % späť, pretože pri posudzovaní platnosti a prijateľnosti tohto zmluvného dojednania v intenciách spotrebiteľského práva, bolo potrebné vychádzať z obsahu dojednania v zmluve, a nie z výšky zmluvnej pokuty uplatnenej v tomto konaní.

28. Odvolací súd nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva aj jej vzťah k úrokom z omeškania, teda že zmluvná pokuta obstoí aj popri uplatňovaných úrokoch z omeškania. Pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, bol názoru, že musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoí v rámci súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a osobitosti právneho úkonu, ako i na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy, najmä z hľadiska sankcionovania nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy, ktoré by malo byť vyvážené. Modifikovanie výšky zmluvnej pokuty súdom podľa § 545a OZ v danom prípade neprichádza do úvahy, pretože modifikovať možno len platne dojednanú zmluvnú pokutu.

29. Žalobca tiež v odvolaní namietal nekonzistentný a vnútorne rozporný právny názor súdu prvej inštancie na neplatnosť dohody o zmluvnej pokute vo výške 0,1 % denne, keď ju v napadnutom rozsudku právne vyhodnotil ako neplatnú (neprijateľnú podmienku), ale konanie v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,075 % denne rozsudkom č. k. 15C/158/2015-292 zo dňa 12.03.2018 čiastočne právoplatne zastavil. Podľa žalobcu čiastočne zastaviť môže súd iba konanie o platne dojednej zmluvnej pokute. Odvolací súd sa s takýmto názorom nestotožňuje, pretože v prípade ak žalobca zoberie žalobu čiastočne späť, tak ako tomu bolo v danej veci (v časti zmluvnej pokuty vo výške 0,075 % denne zo sumy 2.226,66 eura za obdobie od 08.04.2011 do zaplatenia), procesným postupom súdu v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku v takomto prípade je čiastočné zastavenie konania, a to bez ohľadu na hmotnoprávne posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku v späťvzatej časti.

30. Aj keď žalobca namietal, že zamietajúci výrok rozsudku je nejasný a nezrozumiteľný, tejto odvolacej námietke nemožno prisvedčiť, pretože z obsahu rozsudku je zrejším, že zamietajúci výrok sa týka príslušenstva uplatnenej istiny, a to zamietnutého nároku na zmluvnú pokutu a čiastočne i úrokov z omeškania odo dňa 08.04.2011 do 14.04.2011. Vo výrokovej časti rozsudku nie je potrebné bližšie špecifikovať v akej zvyšnej časti je žaloba zamietnutá, pretože postačuje, pokiaľ to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

31. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

33. Zásada úspechu v spore, premietnutá v ustanovení § 255 CSP, je základným kritériom priznania náhrady trov konania. Úspech vo veci súd vždy skúma, čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konania sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane preukázané, odôvodnené, účelne vynaložené trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom v spore. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Pomer rozdelenia náhrady trov konania zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej, zníženého o pomernú časť jej neúspechu. Pomer úspechu treba určiť vždy, ak má byť náhrada trov rozdelená, pričom sa určuje k celému predmetu konania.

34. Predmetom odvolacieho konania je aj výrok o náhrade trov prvoinštančného konania, ktorého správnosť v podanom odvolaní namietal žalobca, pričom uvádzal, že neúspech v konaní v časti príslušenstva nemá byť zahrnutý, čo do úspechu v konaní. Odvolací súd po preskúmaní záveru súdu prvej inštancie v otázke trov prvoinštančného konania dospel k názoru, že úspech a neúspech v intencii § 255 CSP vo vzťahu k príslušenstvu pohľadávky sa určuje len za predpokladu, že príslušenstvo je kapitalizované, resp. vyčíslené pevnou sumou alebo tak, aby bolo možné jednoznačne dôjsť k pevnej sume jeho určenia (konkrétne časové obdobie). Príkladom, formulácia „od 08.04.2011 do zaplatenia“ túto požiadavku nespĺňa, pretože by nebolo možné dôjsť k jednoznačnej sumárnej výške žalobou uplatneného príslušenstva. Uvedený postup má oporu aj v aplikačnej praxi súdov (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Obo 243/2007).

35. Z uvedeného preto vyplýva, že žalobný petit, ktorým sa žalobca domáhal zaplatenia úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty, je natoľko neurčitý, že z neho nie je možné určiť konkrétne časové obdobie, za ktoré si úrok z omeškania a zmluvnú pokutu z príslušnej istiny žalobca uplatňuje, keď formulácia petitu bola časovo ohraničená len počiatočným dátumom bez toho, aby nasledovalo uzavretie tohto časového obdobia, a to konkrétnym dátumom. Z uvedeného dôvodu nie je možné kvantifikovať, resp. vyčísliť sumárnu výšku príslušenstva, ktorá by pri hodnotení procesného úspechu a neúspechu a pri hodnotení zodpovednosti na zastavení konania (v časti zmluvnej pokuty) bola potrebná vzhľadom na nevyhnutnosť číselného prepočtu úspechu a neúspechu strán sporu. Keďže z hľadiska nemožnosti kvantifikácie príslušenstva pohľadávky (úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty) nie je možné dospieť ku kvalifikovanému číselnému výpočtu úspechu a neúspechu v spore v intencii § 255 CSP, ani ku kvalifikovanému číselnému výpočtu rozsahu zavinenia zastavenia konania v intencii § 256 CSP z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, nemožno náležite vypočítať presný procesný úspech a neúspech strán sporu v časti príslušenstva uplatneného nároku.

36. Odvolací súd uvádza, že zvolený postup súdu prvej inštancie, ktorý vyčíslil výšku zmluvnej pokuty ku dňu podania žaloby, nemá oporu v zákone a je v priamom rozpore so žalobným petitom. Odvolací súd dodáva, že v zmysle zásady „ne ultra petitem“ nie je možné ísť z hľadiska možnosti kvantifikácie nároku nad rozsah žalobného petitu a ani pre účely náhrady trov konania (§ 255 CSP). Ak príslušenstvo pohľadávky nebolo v žalobe kapitalizované, resp. kvantifikované, nie je možné tento nárok (príslušenstvo) súdom kvantifikovať bez opory v žalobnom petite alebo v zákone. Súčasne odvolací súd poukazuje na rozpornosť, že súd prvej inštancie kapitalizoval výšku zmluvnej pokuty ako časti uplatneného príslušenstva, avšak už ďalšiu časť uplatneného príslušenstva spočívajúcu v úrokoch z omeškania nekapitalizoval a pri posudzovaní úspechu žalobcu na ňu vôbec neprihliadol.

37. Na základe uvedeného považoval odvolací súd odvoláciu argumentáciu žalobcu vo výroku o trovách prvoinštančného konania za dôvodnú a podľa § 388 CSP rozsudok v tejto časti zmenil tak, že žalobcovi voči žalovaným priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v celom rozsahu (100 %). Sumarizujúc vyššie uvedené odvolací súd pri zmene výroku o trovách prvoinštančného konania vychádzal zo skutočnosti, že žalobca bol procesne úspešným v uplatnenej istine v sume 2.226,66 eura, ktorá mu bola priznaná rozsudkom č. k. 15C/158/2015-292 zo dňa 12.03.2018 a rozsudkom č. k. 15C/158/2015-440 zo dňa 06.07.2020. Keďže príslušenstvo (úroky z omeškania a zmluvná pokuta)

v prejednávanej veci nebolo žalobcom kapitalizované, resp. kvantifikované, pre posúdenie výsledku úspechu vo veci v intencii ustanovenia § 255 CSP ho nemožno zohľadniť a je potrebné prihliadať len na úspech žalobcu v uplatnenej istine. Z uvedeného teda vyplýva, že pri zohľadnení úspechu žalobcu celej výšky uplatnenej istiny dosiahol žalobca v prejednávanej veci úspech v rozsahu 100 %.

38. O trovách tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 2, § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli žalovaní podaným odvolaním procesne neúspešní. Žalobca bol tiež v odvolacom konaní procesne neúspešným, keď podaným odvolaním voči výrokom rozsudku vo veci samej nedosiahol ich zmenu. Žalobca dosiahol len zmenu výroku o trovách prvoinštančného konania, na ktorú však pri rozhodovaní o predmetných trovách odvolacieho konania nemožno prihliadať. S poukazom na neúspech oboch strán sporu v odvolacom konaní súd žiadnej zo strán nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania nepriznal. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).